

NOBELOVKE NA KONFERENCIJI U QUEBECU U KAMPANJI PROTIV SILOVANJA ŽENA

Autor: GLORIA GALLOWAY

Bakira Hasečić

Silovanje je zločin koji se sve više koristi kao oružje u ratu, posebno u sukobima koji imaju plemensku ili etničku pozadinu. Ono na najranjiviji način uništava živote žrtava. Iz tog razloga, dobitnica Nobelove nagrade, Amerikanka Jody Williams, odlučila je učiniti nešto u vezi s ovim pitanjem.

"Uvijek je bilo silovanja u ratu. Ali, sve više se ono masovno pojavljuje kao dio ratne taktike, a to smo mogli vidjeti u Kongu, u Darfuru, Ruandi, Bosni, Burmi", kaže Williamsova koja je dobila Nobelovu nagradu zbog svog angažmana na iskorjenjivanju nagaznih mina.

Ona se u Montebellu, Quebec, pridružila drugim dvjema dobitnicama Nobelove nagrade, Irkinji Mairead Corrigan Maguire i Iranki Shirin Ebadi, kako bi razgovarale o silovanjima u zonama sukoba. Pozvale su više od 100 žena iz cijelog svijeta, od kojih su mnoge doživjele seksualno nasilje, da im se pridruže.

"O tome nam je svima neugodno govoriti. Međutim, mi se zaista moramo suočiti s tim jer je to uz ubistvo jedan od najgorih oblika nasilja", kazala je Maguireova.

Veljko Planinčić doveo silovatelje u komšijinu kuću

Među učesnicama našla se i Bakira Hasečić, predsjednica Udruženja Žena-žrtva rata iz BiH. U aprilu 1992, nakon što je BiH proglasila nezavisnost od Jugoslavije, Hasečićeva je bila u kući s mužem i dvije kćerke u dobi od 13 i 18 godina u njihovom Višegradu, kada im je neko pokucao na vrata. Bio je to Veljko Planinčić, lokalni šef policije, koji je također bio njen prvi komšija i prijatelj njenog muža s kojim je često zajedno išao u ribolov. Planinčić je bio Srbin i pravoslavac, a Hasečićeva i njena porodica muslimani.

Planinčić je stigao s još 15 ljudi. Hasečićeva ih je sve poznavala, izuzev dvojice. Tražili su novac i ona im ga je dala. No, to nije bilo dovoljno. Oni su nasilu uveli njenu 18-godišnju kćerku u spavaću sobu gdje ju je jedan od dvojice koje Hasečićeva nije poznavala silovao pred očima porodice. Planinčić i drugi su preostalim članovima porodice Hasečić uperili puške u glavu, upozorivši ih da se ne miču, ali Hasečićevu taj horor nije mogla mirno gledati. Ona je utrčala u spavaću sobu i skočila na leđa silovatelju, no napadači su je brzo odvojili od njega.

"Nisam mogla vjerovati da ljudsko biće može silovati porodicu svoga komšije, posebno u tako malom gradu gdje svako zna svakoga", rekla je Hasečićeva, dok su joj se suze slijevale niz obraze.

Silovatelj je njenu kćerku najprije udario kundakom puške u glavu, pri čemu je zadobila frakturu lobanje. Preživjela je. Njena porodica držana je u kućnom pritvoru, a Srbi koji su okupirali njihovo imanje su u narednim sedmicama nekoliko puta silovali i Hasečičevu i njenu 18-godišnju kćerku. Sestra Hasečičeve je još i gore prošla. Njenu kuću su srpski vojnici pretvorili u logor za silovanje, a ona je umrla nakon višestrukih silovanja.

"Višestruka silovanja su se koristila kao strateško oružje u etničkom čišćenju", navela je Hasečičeva i dodala: "Što god su mogli ubiti, silovati, opljačkati..., to su učinili".

Osim što je u BiH silovanje bilo sredstvo za etničko čišćenje, ono je također učinkovita metoda za društveno slamanje protivnika. U Sudanu, naprimjer, pripadnici arapske milicije Janjaweed su silovali žene različitih etničkih zajednica kako bi uništili tkivo tih društava.

"Ako silujete jednu ženu u selu, sigurno ste joj uništili porodicu, jer će je muž u 99,9 posto slučajeva ostaviti. Silujete li dovoljno žena u tom selu, tad ste potpuno uništili to selo, a ako to učinite u dovoljnom broju sela, tad ste uništili to društvo", dodala je ona ističući kako se to obično provodi s prešutnim pristankom vojnih lidera.

"Ondje gdje su na snazi tradicionalne vrijednosti i gdje ljudi jedni druge tretiraju u skladu s tim, kad se sve to jednom slomi, tad ljudi čine stvari koje obično ne bi. I to je dio užasa ratova koji se često previđa, zanemaruje i ne govori o tome, jer je previše neugodno", navela je Williamsova.

U nekim slučajevima žene koje su silovane zatrudne ili budu zaražene virusom HIV-a. Wangu Kanja iz Kenije je silovana 2002. dok je išla kući s posla u Nairobiju. To je bio čin običnog nasilnika, a ne vojnika. Ali, ona je kasnije osnovala udruženje žrtava koje su zlostavljane tokom političkih previranja 2008. godine. "Žene i djeca su, može se reći već rutinski, žrtve plemenskih ratovanja. Dok ljudi odlaze da se bore, oni ostaju kući, nezaštićeni. Za silovatelje, to je dobitna kombinacija, kazala je Kanja.

Na skupu je još jednom prezentovano koje su to zemlje najviše pogođene ovim zločinom. Rezultate je u septembru 2010. objavio Međunarodni centar za konverziju, agencija usmjerena na mir i razvoj.

Demokratska Republika Kongo: Silovanje je služilo kao vojna strategija, posebno kad je riječ o Demokratskim snagama za oslobođenje Ruande u znak odmazde protiv vlade u Kongu. Žrtve su često navodile da su kažnjene zbog saradnje sa vladom Konga. Silovanja su namjerno činnjena pred svjedocima, često članovima porodice, a također su često to bila višestruka silovanja u kojima je učestvovalo po nekoliko vojnika. Prošle godine bilo je gotovo 15.000 novih slučajeva seksualnog nasilja u Kongu.

Sudan: Silovanje je konstantan alat Janjaweede, arapske milicije koja je u sukobu s darfurskom pobunjeničkom grupom od 2003. Žene su stalno izložene toj opasnosti i brutalna silovanja su česta. Neki stručnjaci sugeriraju da se tu radi o sredstvu za etničko čišćenje.

Nepal: Oružani sukob koji je bjesnio između Komunističke partije Nepala i provladinih snaga između 1996. i 2006. doveo je do mnogo žrtava silovanja, od kojih su većina mlade djevojke. Većinu silovanja počinili su pripadnici državnih sigurnosnih službi koji su djelovali nekažnjeno.

Bosna i Hercegovina: Policija i paravojne jedinice bosanskih Srba su počinile veliki broj silovanja tokom rata 1990-ih. Žene su odvođene u logore i tu su seksualno zlostavljane. Članovi porodica su nerijetko bili prisiljeni da gledaju kako im siluju žene, kćeri i sestre.

Istočni Timor: Tokom indonezijske okupacije Istočnog Timora između 1975. i 1999. zabilježena su brojna silovanja počinjena s obje strane, i od indonezijskih vojnih snaga i od policije Istočnog Timora.

Tri su rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a donesene 2000. i one pozivaju strane u sukobu da zaštite žene od seksualnog nasilja te apeluju na države da silovatelje privedu licu pravde. Međutim, Jody Williams kaže da se rezolucije u praksi ne provode dosljedno. "Rezolucije su u redu, međutim, moramo se pobrinuti da države zaista djeluju na osnovu njih, kako ne bi ostale mrtvo slovo na papiru", kaže Williamsova.

Stoga su dobitnice Nobelove nagrade u Quebecu, kako je prenio kanadski list The Globe and Mail, usvojile određene smjernice, budući da je za njih osnovno rješenje krivični progon silovatelja.

- Nekažnjavanju silovatelja mora se stati u kraj
- Mora se osigurati novac za medicinske i pravne usluge žrtvama
- Potrebno je poduzeti određene korake za uključivanje žrtava u društvo
- Rezolucije Vijeća sigurnosti UN koje imaju za cilj zaštitu žena i djece od seksualnog zlostavljanja u zonama sukoba moraju se provoditi
- Mora postojati odšteta za preživjele žrtve
- Izvještavanje o seksualnom nasilju mora biti standardizirano
- Prevencija mora biti poboljšana

Zaustaviti silovanje u ratnim konfliktima

Suzana VUKIĆ

Šest žena, dobitnica Nobelove nagrade iz različitih oblasti, udružile su se 2006. godine i stvorile "Inicijativu Nobelovih žena" (The Nobel Women's Initiative). Tri od njih – Jody Williams, Mairead Corrigan Maguire i Shirin Ebadi, bile su prisutne na Konferenciji. Ostale – Betty Williams, Wangari Maathai i Rigoberta Menchú, nisu mogle prisustvovati... Cijeli događaj je održan pod sloganom - "Žene stvaraju novu sigurnost: Preduprijeđenje seksualnog nasilja u sukobima."

Konferencija je održana u mjestu Montebello (Montebello), u kanadskoj provinciji Kvebek (Quebec), od 23. do 25. maja.

“Moj prvi komšija - policajac – Veljko Planinčić, silom je provalio u kuću, u društvu sa još 20-30 ljudi – pripadnika JNA (Jugoslovenske narodne armije)... jedan od njih ... silovao je moju stariju kćerku (18), u istoj sobi u kojoj smo bili moj muž, ja i naša mlađa kćer (15). Poslije toga joj je kundakom puške razvalio glavu...”, prisjećala se Bakira sa očiglednim bolom.

“...Odvedena sam (silovana) od 21. maja 1992. pa nadalje – prvi put u lokalnoj policijskoj stanici, drugi put u srednjoj školi, a treći put u ustanovi za žene i djecu sa problemima u mentalnom razvoju. Preživjela sam vlastitu golgotu. Svjedok sam klanja i ubijanja. Osoba sam koja je pretrpjela bezbroj silovanja i svako seksualno zlostavljanje...”

Bakira Hasečić, predsjednik u Sarajevu smještenog Udruženja “Žena žrtve rata”, opisivala je dio strahota koje je zajedno sa familijom preživjela kroz rat u Bosni kada su Srbi uzeli vlast u njenom gradu, Višegradu, na istoku Bosne, etnički čisteći većinski bošnjački (bosanski muslimani) narod. Uputila je navedene riječi novinarima, parlamentarcima i biznis ljudima, na jutarnjem susretu i panel diskusiji koja je praćena međunarodnom trodnevnom konferencijom čiji su domaćini bile the Nobel Women’s Initiative. Cijeli događaj je održan pod sloganom - “Žene stvaraju novu sigurnost: Preduprijeđenje seksualnog nasilja u sukobima.” Konferencija je održana u mjestu Montebelo (Montebello), u kanadskoj provinciji Kvebek (Quebec), od 23. do 25. maja.

Šest žena, dobitnica Nobelove nagrade iz različitih oblasti, udružile su se 2006. i stvorile “Inicijativu Nobelovih žena” (the Nobel Women’s Initiative). Tri od njih – Jody Williams, Mairead Corrigan Maguire i Shirin Ebadi, bile su prisutne na Konferenciji. Ostale – Betty Williams, Wangari Maathai i Rigoberta Menchú, nisu mogle prisustvovati. Ove izuzetne žene tražeći način da upotrijebe strogoću i snagu Nobelove nagrade u promoviranju ženskih grupa - razloga njihovog postojanja i povezivanja na globalnom nivou - rade na jačanju mira, pravde i jednakosti.

Konferencija u Montebelu je bila fokusirana na posljedice s kojim su suočene žene u svijetu u situaciji oružanog ratnog sukoba. Seksualno nasilje se intenzivno koristi kao vrlo efikasna ratna strategija u mjestima kao što je Sudan ili Demokratska Republika Kongo. Prisustvovalo je preko 120 žena iz cijelog svijeta. Mnoge su, kao Bakira, preživjele strašne oblike torture i silovanja, i o tome su govorile na Konferenciji. Žene iz raznih državnih i neovisnih organizacija, uključujući medije, svojim učešćem obezbjeđivali su punoću strateškog djelovanja ženskih organizacija. Raspravljani su koncepti i metodi rada primjenljivi na zaustavljanje seksualnog nasilja u ratu: kao što su odgovarajuće grupe za podršku preživjelim; borba za pravdu; i ukidanje mogućnosti za bježanje od odgovornosti za počinjena zlodjela.

Slučajno, jedan tjedan prije održavanja konferencije, saznala sam da će Bakira stići u Kanadu (Canada). Planirala sam tada da ću ići u Montebelo da sretnem tu izuzetnu ženu. Bilo je nemoguće biti na Konferenciji, sve je već bilo prezauzeto. Kako god, normalno je nailaziti na teškoće u ovakvim događajima. Ipak, imala sam privilegiju da uzmem Bakiru na aerodromu i povezem je u Montebelo. Također, bila sam i jedan dan u ulozi njenog prevodioca na konferenciji, kao i na jednom jutarnjem razgovoru u Otavi (Ottawa) glavnom gradu Kanade, u četvrtak 26. maja.

Bakira je nevjerovatna osoba i izuzetno jaka žena. To je ono što ju je napravilo borcem bosanske Armije istog trena kada je sa porodicom umakla svojim mučiteljima. Ipak, koliko god da je jaka, još uvijek joj je teško pričati njenu životnu dramu. Da, ona o tome priča kad treba. Svijet ne smije zaboraviti šta se dogodilo u toku rata u Bosni.

Privođenje ratnih zločinaca pravdi je postala Bakirina misija. U srijedu, 25. maja, ujutro, Bakira je govorila na konferenciji podvlačeći bosanskog Srbina, ratnog kriminalca, Rata Mladića – jednog od

trojice arhitekata genocida u Bosni, tada u bjekstvu. Obratila se svima za pomoć u privođenju tog zločinca pravdi.

Sljedećeg jutra, dok sam se vozila na sastanak u Otavu, presrela me vijest od poznanika da je Mladić uhapšen prethodne noći. Imala sam čast da sam bila prva koja je tu vijest saopćila Bakiri, čemu se ona apsolutno obradovala. Bila sam, također, nagrađena privilegijom da stojeći uz Bakiru prevodim njene riječi kojim je saopćila vijest o hapšenju Mladića, vijest koja je bila pozdravljena dobrim aplauzom prisutnih Bakira je završila svoje izlaganje napomenom da je njena patnja zahtjev svima prisutnim da učine sve moguće da traže hapšenje ratnih kriminalaca koji su se skrasili u Kanadi.

SAMO BOŠNJAČKO JEDINSTVO MOŽE VRATITI DOSTOJANSTVO ŽRTVAMA AGRESIJE I GENOCIDA

Bakira Hasečić uručuje majicu sjećanja i zahvalnosti KBSA za podršku Udruženju “Žena-žrtava rata”

Komemoraciju kanadskih Bošnjaka u organizaciji Kongresa Bošnjaka Sjeverne Amerike, povodom 13. godišnjice od genocida u Srebrenici je otvorio profesor Emir Ramić, predsjednik Upravnog odbora Kongresa Bošnjaka Sjeverne Amerike. Ramić je između ostalog rekao:

“Većeras na komemoraciji kanadskih Bošnjaka povodom 11. jula Dana sjećanja na najveći zločin protiv čovječnosti u Evropi poslije Drugog svjetskog rata, genocida u Srebrenici, mi – kanadski Bošnjaci svjedočimo sebi, svima koji vjeruju u istinu i pravdu za žrtve i čitavom svijetu:

- da će za nas zauvijek Srbija i Crna Gora ostati krivci za agresiju na međunarodno priznatu, nezavisnu, suverenu Republiku Bosnu i Hercegovinu,
- da je nad Bošnjacima izvršen zločin genocida u 20. vijeku, eri ljudskih prava i sloboda,
- da je Srebrenica simbol ne samo genocida nad Srebreničanima, već i genocida u Prijedoru, Banja Luci, Višegradu, Bihaću, i mnogim drugim gradovima širom Bosne i Hercegovine,
- da je svijet dozvolio svojom pasivnošću zločine agresije i genocida,
- da bošnjački razdor prijeti da zaboravimo što nam se događalo, da otupljuje sjećanje na zločin, da otupljuje bošnjačku borbu za promjenu društvenog položaja bošnjačkog nacionalnog bića u matici i dijaspori, bića koje je najveća žrtva zločina.

Bošnjaci i Kanađani na komemoraciji žrtvama genocida u Bošnjačkom centru Gazi Husrev beg

Prestanimo davati naše vratove zločincima, produkcijom bošnjačkog nejedinstva. Otmimo od zaborava bošnjačku duhovnost, historiju, tradiciju, jezik. Prihvatimo težinu energije majki Srebrenice u ime izbijanja zla razdora iz naših bošnjačkih duša koje truje naše međusobne odnose.

Izgradimo čistu i zdravu bošnjačku dušu na temeljima bošnjačkog jedinstva. Ujedini se oko zajedničke bošnjačke potrebe za jedinstvenom borbom za očuvanje i jačanje bošnjačkog bića i jedinstvene države Bosne i Hercegovine bez genocidnih tvorevina. Izbijmo sile egoizma koje truju naše nacionalno biće u vremenu velikih izazova. Dokažimo tako da smo izvukli pouke i poruke iz teškog vremena agresije i genocida, kada nam je prijetio nestanak.

Buduće generacije Bošnjaka će nam za to biti zahvalne. Tako ćemo izvršiti našu duhovnu i ljudsku obavezu prema žrtvama.

Bošnjačko jedinstvo mora pobjediti strah koji se uvlači u nacionalno biće, i sjećanje na žrtve”.

Ko ne svjedoči i ne priča istinu što je preživio i vidio - nije mu se ni desio zločin

U centralnom djelu komemoracije prisutnima se obratila bošnjačka herojina, Bakira Hasečić, predsjednica Udruženja “Žena žrtava rata”. Gospođa Bakira Hasečić je istakla:

“Ja sam Bakira Hasečić iz Višegrada. Kada je počela agresija na Bosnu i Hercegovinu imala sam 39 godina. Ja sam samo jedna od hiljade i hiljade silovanih i seksualno zlostavljenih žena tokom agresije. Nakon najtežeg zločina prema ženi, priključila sam se TO Višegrad, zatim Armiji republike Bosne i Hercegovine, jer sam željela da dam svoj doprinos u borbi protiv četnika. Udruženje “Žena - žrtve rata” je multietničko i ne stranačko, što znači da su u našem udruženju žene koje su preživjele seksualno zlostavljanje, bez razlike na vjersku i nacionalnu pripadnost. U našoj bazi podataka se nalazi preko 20.000 silovanih i seksualno zlostavljenih žena.

Formiranjem Udruženja “Žena - žrtve rata” preživjele žrtve torture su pokušale i uspjele svoju individualnu patnju podići na viši nivo, te pokušati svojim svjedočenjima i aktivnostima pokrenuti postupak ozdravljenja čitavog društva, izlažeći svoju ranjenju dušu i krvareća srca pogledu javnosti, boreći se za pravdu i istinu.

Danas Udruženje broji preko 1.500 članova. Od toga su oko 1.500 članica Bošnjakinje, 27 bosanskih Hrvatice i 7 bosanskih Srпкиnja. 13 djevojčica i djevojaka su rodile djecu kao plod silovanja, neke su ih dale na usvajanje, neke ih ostavile kod silovatelja, dok su pojedine zadržale djecu kod sebe. Udruženje također broje 28 muškaraca, žrtava zločina silovanja.

Zločin nad ženama Bošnjakinjama je bio planski juriš na obraz muslimana, na uništenje muslimanske biološke supstance u Bosni i Hercegovini. Taj zločin je ideologija onih koji su svoje ciljeve željeli ostvariti najgorom vrstom genocida. Žena predstavlja kičmeni stub bošnjačkog naroda. Stratezi i planeri agresije i genocida su veoma dobro poznavali žrtve. Znali su sve o njihovim moralnim, kulturnim vrijednostima, vjerskim nazorima, i psihosocijalnom ambijentu u kojem su živjele. Precizno su znali kakvu reakciju će izazvati čin silovanja kod neposrednog okruženja, porodice, rođaka, komšija.

Stalna prijetnja žrtvama je trebala držati žrtvu u stalnom zatočeništvu straha od izgovaranja istine. Bitka za istinu je u mnogim slučajevima dobivena, ali i pouzdano znamo da su ostale mnoge neispričane priče. Zbog toga smo i prekinule šutnju, jasno i argumentovano govorimo o izvršenom ratnom zločinu silovanja i zlostavljanja tokom agresije na Bosnu i Hercegovinu.

Zagledano u budućnost i dnevne probleme, prijeti nam opasnost da zaboravimo šta nam se događalo. Ali i obrnuto, samo s pogledom usmjerenim u prošlost zanemarujemo da postoje i problemi koje je rat prouzrokovao, ali će ih ova, kao i generacije koje dolaze, morati rješavati. Stoga je naš cilj podsjećati na nedavne događaje, o njima hrabro i argumentovano govoriti, ali istovremno se boriti za promjenu društvenog položaja žene – žrtve rata, koja je i nakon rat najveća žrtva njegovih posljedica.

Mi moramo učinite sve da vratimo dostojanstvo ženi žrtvi rata.

Bakira Hasečić: Poručujemo cijelom svijetu da ne dozvoli da se ovako sramno i monstruozno zlodjelo više nigdje i nikome ne dogodi, kao što se to dogodilo nama

Zagledano u budućnost i dnevne probleme, prijeti nam opasnost da zaboravimo šta nam se događalo. Ali i obrnuto, samo s pogledom usmjerenim u prošlost zanemarujemo da postoje i problemi koje je rat prouzrokovao, ali će ih ova, kao i generacije koje dolaze, morati rješavati. Stoga je naš cilj podsjećati na nedavne događaje, o njima hrabro i argumentovano govoriti, ali istovremno se boriti za promjenu društvenog položaja žene – žrtve rata, koja je i nakon rat najveća žrtva njegovih posljedica.

Mi moramo učinite sve da vratimo dostojanstvo ženi žrtvi rata.

Hiljade ratnih zločinaca se nalaze na slobodi. Mnogi rade u policiji kao certificirani policajci, u pravosuđu i gradskim upravama. Za nas rat nije završen, osim što nas trenutno ne ubijaju, ne siluju i ne zlostavljaju. Međutim zločinci su etnički očistili manji bh entitet Republiku Srpsku od nesrpskog stanovništva, te smo zbog toga mi žrtve i u Dejtonskoj BiH.

Oprostit ne možemo, zaboraviti ne smijemo. Mi samo želimo da pobjedi pravda i istina.

Na kraju poručujemo cijelom svijetu da ne dozvoli da se ovako sramno i monstruozno zlodjelo više nigdje i nikome ne dogodi, kao što se to dogodilo nama” - zaključila je Bakira Hasečić.

Bosfam je zbir hrabrih prijatelja Bošnjaka i Bosne i Hercegovine koji se usuđuju boriti sa izazovima vremena koje dolazi

Na kraju se obratio Iain Guest, profesor na Georgetown University Washigton DC, sa Advocacy net i predstavnik udruženja Bosanska Familija, skraćeno Bosfam.

Profesor Iain Guest je rekao:

“Bosfam je osnovan 1994. godine, uz pomoć OXFAM-a, nevladine organizacije iz Velike Britanije. Današnji Bosfam potiče od centara za pletenje u kojem su radile raseljene žene a koji su implementirali OXFAM i članovi lokalne zajednice. Kolektivni centri za pletenje su ženama, a u većini slučajeva i njihovim porodicama, pružali mjesto na kojem će biti zaokupljene poslom i

na kojem neće previše razmišljati o tekućem konfliktu. Uspjeh projekta pletenja se razvio u mnogo veći projekat – stvaranje centara za žene-žrtve rata. U ovim centrima, žene su se okupljale ne samo da bi plele, nego i da razgovaraju, igraju se sa svojom djecom, i pomognu jedne drugima da se nose sa traumatskim ratnim događajima.

Godine 1994., tokom perioda svakodnevnih napada i granatiranja, mnoge međunarodne organizacije su se počele povlačiti iz regije. Postojala je opasnost da bi OXFAM povukao svoje osoblje, što bi raseljene žene u ovim centrima ostavilo bez podrške. Uvidjevši važnost ovih centara, lokalne žene koje su radile za OXFAM su odlučile same da nastave raditi sa raseljenim ženama. I, tako je osnovana Bosanska familija.

Uz početnu podršku i obuku OXFAM-a, kapacitet Bosfam-a je porastao. Bosfam je postao nezavisna organizacija. U kratkom vremenskom periodu Bosfam je uspio da organizira i mobilizira vrlo jaku mrežu prijatelja, porodica i susjeda. Snaga te mreže je postala vrlo očigledna prilikom pada Srebrenice 1995. godine. Žene Bosfam-a, zabrinute uništavanjem Srebrenice, pružile su dobrodošlicu ženama iz regije koje su izgubile mnoge članove porodice i prijatelje. Žene Bosfama-a su pružile su svoju podršku – dajući ženama Srebrenice mjesto za boravak, rad, razgovor, i način da lakše podnesu svoj gubitak. Od samog početka smo saradivali sa mnogobrojnim domaćim i međunarodnim organizacijama kako bismo razvili svoje projekte. Naša organizacija je započela rad kroz program radne terapije, i od tada je izrasla u uspješan program za generiranje prihoda za naše žene. Cilj Bosfam-a je da radi na snalažljivosti svake pojedine žene a da im istovremeno omogući i zajednicu u kojoj će se one okupljati. U Bosni i Hercegovini je porodica sinonim za tradiciju. Porodica je osnova pripadanja, sigurnosti, lojalnosti, povjerenja i ponosa. Bosfam nastavlja sa mrežom porodične potpore za svoje žene-tkalje, a naši proizvodi pokazuju koliko smo ponosni na tradicije Bosne i Hercegovine. Mi radimo zajedno – bez obzira na dob, vjeru i etničko porijeklo”.

Podsjećajući da vremena u kojima živimo – doba obnove i tranzicije – zahtijevaju fleksibilnost, strpljenje, naporan rad i jaku volju da bi se uspjelo, te da Bosfam i dalje daje svoj doprinos tranziciji, putem svojih žena, proširenih porodica i zajednica putem projekata koji su usmjereni na one koji se usuđuju boriti se sa izazovima vremena koje dolazi, onih koji žele da se usavrše i pomognu drugima kroz svoj stručni rad i emocionalnu podršku, profesor Iain Guset je posebno naglasio:

“Ćilim sjećanja” je kolaž koga trenutno sačinjava 20 panoa od kojih svaki predstavlja sjećanje na žrtvu srebreničkog masakra. Porodice koje su izgubile svoje najbliže se pozivaju da naruče nove panoa. Dodavanjem novih panoa kolažu, “Ćilim sjećanja” će rasti i čuvati uspomenu na masakr, a koristiće se za pružanje veće materjalne i emocionalne podrške preživjelim Srebreničanima. Ćilim sjećanja je prezentiran u američkom Kongresu i Senatu, Ambasadi Bosne i Hercegovine u Washingtonu, bošnjačkoj zajednici u Torontu. Projekat “Ćilim sjećanja” je osmislila Bosanska familija – Bosfam, ženska organizacija koja okuplja žene iz Istočne Bosne raseljene tokom rata. Mnoge članice Bosfam su izgubile svoje najdraže u masakru. Bosfam podržavaju Udruženje preživjelih srebreničkog genocida STL, Bosanska medijska grupa STL, Advocacy Preoject Washington i od sada Kongres Bošnjaka Sjeverne Amerike.

Paene koji su trenutni na raspolaganju su istkale članice Bosfam kojima je masakr odnio njihove najbliže. Tkalje Bosfam će vrlo rado istkati panoe i za druge porodice. One na ovaj projekat tkanja gledaju kao na način da ostanu u vezi sa ostalim preživjelima. Kolaž je posvećen svima koji su izgubili živote u genocidu u Srebrenici - istakao je profesor Guest.